

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 157. — ŠTEV. 157. NEW YORK, FRIDAY, JULY 6, 1923. — PETEK, 6. JULIJA, 1923. VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

12-URNI DELAVNIK JE SUŽENJSTVO

Tako pravi senator Neely iz West Virginije, ki je obsodil korporacijo, ker postopa s 120,000 ljudmi kot afriškimi sužnji. — Niti vključeni afriški sužnji ne trpe toliko kot ljudje po Garyjevih napravah. — Tiranstvo pod ameriško zastavo.

Senator Zdrženih držav, M. M. Neely iz West Virginije je obsodil "afriško suženjstvo" dvanaesturnega šifra kot ga vzdržuje United States Steel Corporation napram 120,000 delavcem.

Govoril je v Tamany Hall v New Yorku ob priliki proslave dneva neodvisnosti ter strogo obsodil trust, ker je vkoval v verige 120,000 ljudi kot afriške sužnje, katere priganja brezsrčni Simon Legrees.

Senator je vprašal: — Ali naj pričakujemo od katerega koli moža, da naj bo intenzivno lojalna zastava, pod katero se ga ne sme napraviti sužnjem? Senator, ki je žel obilo odobravanja, je rekel: — Nesreča hoče, da obstaja tiranstvo v tej državi, pod to zastavo, — tiranstvo, katerega ne more nobena stvar upravičiti in katerega bi se morali sramovati. Sto in dvajset tisoč mož dela po dvanaest ur na dan v velikih jeklarskih napravah.

— Nobeno priganjanje vključenih afriških sužnjev ni bilo nikdar tako gotovo škodljivo zdravju, tako uničljivo za žice in tako smrtonosno za vse, kar je boljše ga v življenju kot je delo po dvanaest ur v jeklarskih napravah.

— Kdo si drzne misliti, da bi taka para kedaj vroče ljubila deželo, v kateri stane toliko življenja, da človek živi?

— American Iron and Steel Institute je izjavil, da ni primerno odpraviti dvanaesturni delavnik. Zakaj naj bo volk sodik, ko se sodi ovce? Naša dolžnost je rešiti te sužnje iz rok njih mojstrov.

— Ob zvokih "Onward, Christian soldiers" koraka armada v boj proti trumam, ki so odgovorne za dvanaesturni delavnik.

— Kristijani so prav tako, obvezani preprečiti samomor 120,000 delavcev kot je policist obvezan preprečiti samomor obupanega, ki si skuša prerezati vrat ali skočiti raz brooklynski most.

PROTI 12-URNEMU DELAVNIKU. ČUDNA NAVADA STARCA.

Boston, Mass., 5. julija. Pod-governor George Lann iz New Yorka, ki je govoril pri proslavi dneva neodvisnosti, je označil 12-urni delavnik v jeklarski industriji kot "moralno neobrambnim in ekonomsko napačnim".

— Noben narod ne more razviti lojalnega državljanstva na temelju ekonomskega suženjstva, — je rekel. — Jeklarski trust lahko proizvede človeške mehanizme z dvanaesturnim delavnikom, a ne more pretvoriti teh človeških bitij v lojalne ameriške državljanke.

BIVŠI KAJZER JE ŠE VEDNO ŽIVAHEN.

Newyorški Times je objavil poročilo, da ni prejšnji nemški kajzer tako samotarški kot ga skušajo naslikati gotovi listi. Prav gotovo povdarja dejstvo, da je njegova druga žena družabno zelo živahna in da je obiskala tudi holandsko kraljico.

S tem pa gotovo niso v zvezi nobeni politični cilji, kajti kajzer je politično mrtva oseba.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVLJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potem naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Včeraj se bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Raspotilja na sodnje pošte in izplačanje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranske banke" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo na jugodolce.

1000 Din. . . \$11.90 . . K 4,000
2000 Din. . . \$23.60 . . K 8,000
5000 Din. . . \$58.50 . . K 20,000

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Italija in zasedeno ozemlje:

Raspotilja na sodnje pošte in izplačanje "Jadranske banke" v Trstu, Opattiji in Zadru.

200 lir . . . \$ 9.80
300 lir . . . \$14.40
500 lir . . . \$23.50
1000 lir . . . \$46.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 500 lir računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Za pošiljavo, ki prinesejo znesek pod tisoč dinarjev ali po dvatisoč lir dovoljujemo po možnosti še posebej popust.

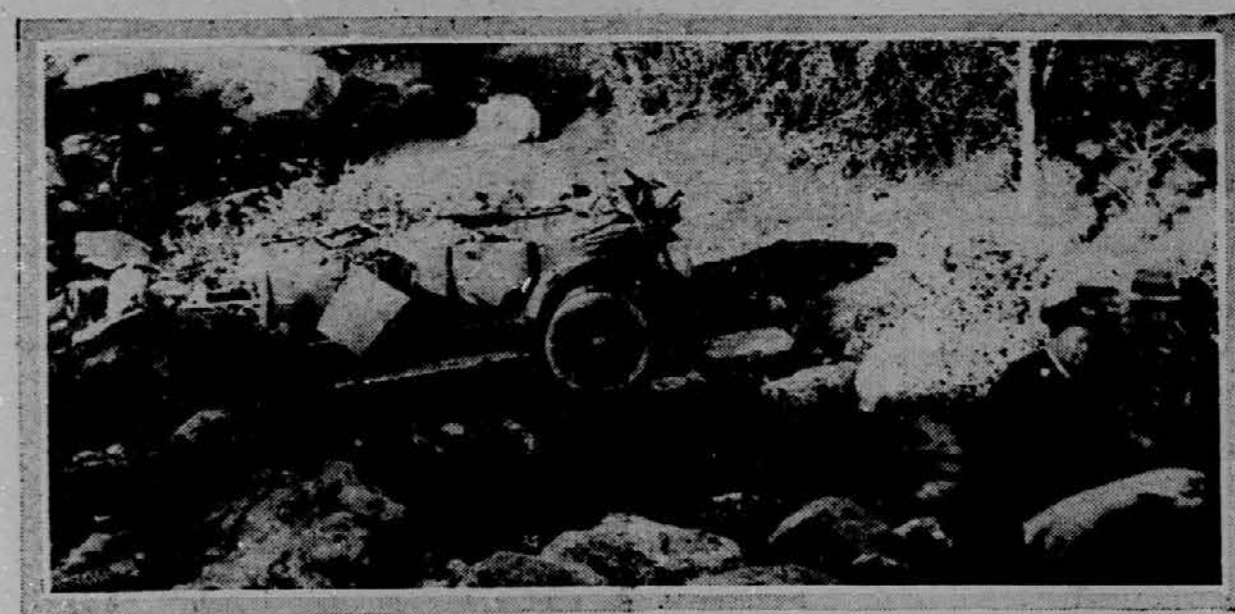
Vrednost dinarjev in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospel poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
23 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavne zastopništvo Jadranske Banke.

NESREČA NA PREDSEDNIKO VEM POTOVANJU.

Ko je dospel predsednik Harding s svojim spremstvom v Denver, so štirje njegovi spremljevalci napravili izlet v okolico. Njihov avtomobil je zavozil s ceste v prepad. Časnikarska poročevalca Summer Curtis in Thomas French sta bila na mestu mrtva. Ostala dva sta se smrtonosno poškodovala. Slika nam kaže polomljen avtomobil.

FARMER POSTAL ŽRTEV MORILCEV ŠTRAJK PRISTANIŠKIH DELAVCEV V ANGLIJI PREDSEDNIK HARDING NA POTI V ALASKO

Farmer na Long Islandu je postal žrtev morilcev. — Umor je zankrat še nepojasnen. — O storilcu ali storilcih ni nobene sledu.

Stavka 30,000 angleških pristaniških delavcev je ustavila dobavo živil. — Prebivalstvo bo stradalo napol, če bo stavka trajala šest tednov.

London, Anglija, 5. julija. — Prebivalstvo te dežele bo izpostavljeno neprostovoljni stradalni stavki radi stavke pristaniških delavcev, ki se vedno bolj širi. Če ne bo importiranja živil redno vzdržano, se bo pojavilo v šestih tednih nekako polovično stradanje.

Cene živil v Bristolu so že poskočile. Poročila, ki so prišla danes zjutraj iz devetih angleških pristanišč, kažejo, da stavka sedaj že 30,000 pristaniških delavcev, med njimi 14,000 v Londonu.

Unijski voditelji so danes nadalje pozivali svoje ljudi, naj se drže svojega dogovora z delodajalci glede avtomatičnega znižanja plače. Dogovor določa, naj sprejmejo delavci sklenjen plače po en šiling na dan v vsakem slučaju, kadar bi kazale vladne statistike, da so življenjski stroški padli za deset točk.

Delavci pa trdijo, da niso statistike glede življenjskih stroškov pravilne ter nadalje, da niso pristaniški delavci redno zaposleni tekom celega tedna in da jim vsled tega ne koristi znižanje življenjskih stroškov v toliki meri kot pa delavcem, ki so zaposleni na tedenski podlagi.

Na nekem sestanku stavarjev, ki se je vršil včeraj zvečer tukaj, so redni unijski voditelji skušali nagovoriti moža, a slednji so jih prepelj. Zborovanje je postalo kaj burno in govorniki so bili prisiljeni zapustiti dvorano.

Poročila iz Liverpoola pravijo, da pozivljajo komunistični agitatorji pristaniške delavce, ki še delajo, naj se pridružijo stavki.

Veliko število mladih in energičnih mož, ki so bili doslej več ali manj neznani unijskim uradnikom, je baje prevzelo inicijativo po celi deželi in ti ljudje skušajo odvrgiti moža od njih redno izbranih in izvoljenih voditeljev.

Pristanišča, ki so bila najbolj prizadeta od stavke, so London, Barry, Cardiff, Avonmouth, Hull, Immingham in Grimsby.

Uvaževalci mesa so najbolj prizadeti od stavke. Na tisoče ton zamrznjenega mesa je zadržanega v nerazloženih parnikih.

OBDOJEN DUELANT. ZAROKA ŠVEDSKEGA KRONPRINCA.

Moskva, Rusija, 5. julija. — Kapitan Tertov, ki je bil obtožen, da je ubil v dvoboju tovariša Djakonova, je bil obsojen od najvišjega vojaškega sodišča na 18 mesecev ječe.

London, Anglija, 4. julija. — Švedski kronprince se je zaročil z Lujizo Mountbatten, sestrično kralja Jurija. Stara je 33 let ter je hči prejšnjega princa Ludvika Battenberškega, ki je tekom vojne izpremenil svoje nemško ime v imenuje sedaj Mountbatten.

DOGOVOR MED FRANCIJO IN NEMČIJO

Kruppovi interesi in Francozi so sklenili dogovor. — Dobili bodo nazaj železnico ter pomagali odstraniti 70.000 ton zaplenjenega kuriva. — Pasivni odpor prvič zlomljen. — Nemški delavci zahtevajo za dva dni, da daskoli zasedejo Francozi kako nemško mesto. — Von Buelow, načelnik Kruppovih naprav.

Dueseldorf, Nemčija, 5. julija. — V Essenu je včeraj von Buelow odporn, temveč tudi vsej nemški politiki napram Francoji.

POINCARE SE NORČUJE IZ ANGLEŠKE VLADE

Obupali so se, da bi mogli skleniti s Francozi kak primeren dogovor. — Kabinet je postal še bolj pesimističen kot je bil poprej.

London, Anglija, 5. julija. — Angleški kabinet je čul včeraj poročilo ministra za zunanje zadeve, lorda Curzona, glede francoskega odgovora na angleška vprašanja. Po zaključku kabinetskega sestanka je prevladoval še večji pesimizem glede možnosti kakšnega dogovora s Francoji.

Nekateri ministri so dali včeraj izraza svojemu mnenju, da bi nadaljna izbegavanja Francoje kazala, da se norčuje Poincare iz angleške vlade. Trdilo se je nadalje, da bo postala ločena angleška akcija potrebna, če ne bo prišel v teku par dni kategorični odgovor, in sicer na vsa angleška vprašanja glede ciljev, katere zasleduje v resnici Francoja.

Spolšno se smatra za skrajno neverjetno, da bi prišel tak odločen odgovor iz Pariza. Francozi so baje mnenja, da so že odgovorili tako popolno in odločno kot jim je bilo sploh mogoče.

Francoji pa se s svoje strani pritožujejo, da niso Angleži odgovorili na njih edino vprašanje, ki se glasi, koliko vojne odškodnine zahteva Anglija. Stališče Curzona glede te točke je, da je treba najprej ugotoviti plačilno zmoglost Nemčije, kot predlagano v nemški poslanici z dne 7. junija.

Eno najbolj važnih ugotovitev, katero je podal lord Curzon v torek francoskemu poslaniku, ni izgubilo prave nič svojega pomena vsled dejstva, da je bila objava tega ugotovila omogočena vsled nameravane diskrecije. Lord Curzon je rekel, da se bliža konec potrpežljivosti angleške vlade, — parlamenta in naroda in da bo vprizorila Anglija separatno akcijo, če ne bo hitro uveljavljen medzvezniški dogovor glede primernega načina, kako doseči u-ravnavo, predno bo uporabljena vsa centralna Evropa.

Tukajšnji časnikarski komentarji glede angleško-francoske krize so skrajno rezervirani, kot je to običajno v trenutkih mednarodne napetosti. Večina vodilnih listov ne priobča nikakih podrobnosti glede francoskega stališča, pač pa enostavno ugotavlja, da je položaj resen.

Edinole Daily Mail podpira francosko stališče.

BRYAN SE ZOPET REPENČI.

Winona Lake, Ind., 5. julija. — Deset tisoč ljudi je poslušalo govor, katerega je imel včeraj zvečer znani William Jennings Bryan.

Po svoji stari navadi je udrihal po nasprotnikih prohibicije ter bo zlorabil rokoberbo, katere je označil kot neestetične.

Tudi evolucijonistov, to je onih, ki verujejo, da se je razvil človek iz nižjih bitij in da ni ustvarjen iz blata, se je lotil, a splošni učinek njegovih izjav je bil medel.

POSLEDICA TEGA SESTANKA JE BILA, DA IMA DANES FRANCOŠKA CIVILNA KOMISIJA V ESSENU DOGOVOR, SČI-RJEN Z NAJMOČNEJŠO TRDKO V NEMČIJI, GLEDE ODSTRANJENJA PREMOMA, ZAPLENJENEGA V REPARACIJSKE SVRHE, TER DOGOVOR GLEDE SODELOVANJA MED OBEMA STRANKAMA.

Neki visok francoski uradnik je izjavil, da bo temu dogovoru najbrž sledil drugi glede transportacije izdelanih predmetov preko črt pod francosko kontrolo. — Več velikih industrijalec v Paturju se je pred kratkim približalo Francozom v tem namenu, in končni dogovori bodo najbrž kmalu sklenjeni.

V vsem tem vidijo Francozi hud

